

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Meistaru iela 10, Rīga, LV-1050, tālr. 27343432, e-pasts seplp@seplp.lv, www.seplp.lv

Rīgā, 02.01.2023. Nr. 1/6-3

Atzinums par 2022. gada 16. decembrī saņemto iesniegumu par Latvijas Sabiedriskā medija rīcību

2022. gada 16. decembrī sabiedrisko mediju ombuds Anda Rožukalne saņēma Iesniedzēja elektroniski parakstītu vēstuli (turpmāk – Iesniegums), kurā Iesniedzējs lūdz ombudu izvērtēt, vai Latvijas Sabiedriskais medijs rīkojas atbilstīgi un ētiski, neizmantojot savā saturā Iesniedzēja sagatavoto vēstuli par apraides atļaujas anulēšanu “TV Rain” atbalstam. Iesniedzējs bija pievienojis Iesniegumā minēto atbalsta vēstuli un informācijas resursā “X” publicēto informāciju par šo vēstuli.

Lai veidotu atzinumu, ombuds no 2022. gada 17. decembra līdz 2023. gada 2.janvārim iepazīnās ar Iesniegumā minētajiem apstākļiem, LSM.lv publikācijām, sazinājās un uzdeva jautājumus Iesniedzējam un LTV un LSM.lv atbildīgajiem darbiniekiem.

Izvērtējot iesniegumu, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda

Rožukalne

konstatē:

[1] Saņemta Iesniedzēja vēstule, kurā pausts uzskats, ka (visur citātos saglabāts Iesniedzēja stils) “uzbrukumi mediju un sociālo tīklu telpā NEPLP un VDD apdraud demokrātiju un Latvijas valsts pastāvēšanas stūrakmeni – tiesiskumu”. Iesniegumā skaidrots sekojošais: “(..) pēc publikācijām medijos rodas iespaids, it kā Latvijas sabiedrība kopumā neiebilstu Latvijas Žurnālistu asociācijas valdes izteiktajam atbalstam Krievijas televīzijas kanālam «Дождь» un Latvijas ierēdņu/drošības dienestu rīcības traktēšanai kā antidemokrātiskai. Uzskatām, ka, neskatoties uz

bezprecedenta palīdzību, ko Latvija un Latvijā dzīvojošie cilvēki sniedz Ukrainai un ukraiņiem, šobrīd palīdzība ir nepieciešama Latvijai un mēs, iespējams, esam pussoli no *de facto* neatkarības zaudēšanas. Notiekošo medijos mēs uztveram par hibrīdkaru un informatīvo karu, kura fronte ir sabiedrības ietekmēšana un viedokļu līderu uzpirkšana. Hibrīdkarš Latvijā noteikti pāraugs reālā okupācijā, ja mēs to pieļausim.”

[2] Tālāk vēstulē Iesniedzējs skaidro, ka 10. decembra vakarā sāka parakstu vākšana NEPLP lēmuma atbalstam. “Divu diennakšu laikā, uzrunājot auditoriju tikai sociālajos tīklos, bez reklāmām un PR piesaistes, vēstuli vietnē *google drive* (to apstiprina pievienotā saite – *ombuda piez.*) parakstīja vairāk nekā 180 cilvēki (praktiski visu parakstu īstumu Iesniedzējs esot pārbaudījis) – gan Latvijas pilsoņi, gan Ukrainas pilsoņi, daļa no kuriem šobrīd atrodas Latvijā tieši tādēļ, ka Ukrainā karadarbība netika apturēta tās hibrīdās fāzes laikā,” teikts Iesniegumā. Pirmdien, 12. decembrī, un atkārtoti 13./14. decembrī nosūtīta informācija par šādas iniciatīvas esamību un lūgts publicēt informāciju gan ziņu aģentūrai LETA (pr@leta.lv), gan @latvijasmediji.lv, @dienasmediji.lv, nra.lv, @jauns.lv, @ltv.lv, @delfi.lv, @tvnetgrupa.lv, @lsm.lv; @tv3.lv. Iesniedzējs norāda, ka izplatīto informāciju publicējusi ziņu aģentūra LETA, la.lv, ir.lv, pietiek.com, raksta Iesniedzējs.

[3] Iesniegumā secināts, ka “līdz 16.decembra 12iem mēs neesam saņēmuši atbildi no Latvijas Sabiedriskā medija, nedz arī tajā ir publicēta šī vēstule vai vismaz informācija par šādas iniciatīvas esamību.”

[4] Iesniegumā sniegta arī papildinformācija par citiem medijiem. To sniedzot Iesniedzējs neslēpj, ka ir sarūgtināts, ka arī “@tv3.lv, @delfi.lv un @tvnet.lv nav uzskatījuši par nepieciešamu sniegt sabalansētu informāciju saviem lasītājiem, tomēr, ņemot vērā tieši Latvijas Sabiedriskā medija nozīmīgumu, lūdzam Jūs kompetences ietvaros izskatīt, vai Latvijas Sabiedriskais medijs rīkojas atbilstīgi un ētiski, ignorējot Iesniedzēja vēstuli NEPLP lēmuma atbalstam”. “Mūsaprāt, Latvijas Sabiedriskais medijs demonstrē vislieliskāko paņēmienu pretējā viedokļa neitralizēšanai – šī viedokļa ignorēšanu. Nav “klikšķu”, nav viedokļa, nav Latvijas sabiedrības atbalsta NEPLP atbalstam, ir tikai viedokļa veidotāju un industrijas flagmaņu *rūpes* par kvazioopzicionāriem «Дождь» un vārda brīvību,” uzsver Iesniedzējs.

[5] 2022. gada 19. decembrī ombuds nosūtīja vēstuli Nr.36/6-2 Latvijas Televīzijas galvenajai redaktorei Sigitai Roķei un LSM.LV galvenajai redaktorei Jaroslavai Sizovai (vienlaikus informēta arī VSIA "Latvijas Televīzija" valde) par 16.12.2022. saņemto iesniegumu par Latvijas Sabiedriskā Medija (LSM.lv) pozīciju attiecībā par

TV kanālu «Doždj».

Lai izskatītu iesniegumu, ombuds lūdza atbildēt uz šādiem jautājumiem:

- Vai LSM.lv laikā no 12.12. līdz 14.12. ir saņēmis Iesniedzēja vēstuli, kurā izteikts vērtējums par TV kanālu “Doždj” un aicinājums vākt parakstus par NEPLP lēmuma atbalstu?
- Ja LSM.lv ir saņēmis iepriekš minēto informāciju, kāds bija tās vērtējums, ņemot vērā LSM.lv redakcionālo politiku un aktuālo diskusiju par NEPLP 6.12. lēmumu? Informācija un lēmums apskatāms šeit: https://www.neplp.lv/lv/jaunums/neplp-anule-tv-rain-apraides-atlauju-saistiba-ar-draudiem-valsts-drosibai?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F.
- Kāds bija iemesls, kāpēc LSM.lv daļēji vai pilnībā neizmantoja Iesniedzēja nosūtīto informāciju par NEPLP 6.12. lēmumu attiecībā uz TV kanālu “Doždj”?

[6] 2022. gada 19. decembrī sabiedrisko mediju ombuds e-pasta vēstulē lūdza Iesniedzējam precizēt savu Iesniegumu un iespējamo profesionālās ētikas pārkāpumu, saskaņā ar “Kārtības, kādā tiek izskatīti sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombudam iesniegtie iesniegumi” 3.5. punktu: “Iesniedzot iesniegumu, kas attiecas uz sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu profesionālās ētikas pārkāpumiem, iesniedzējs norāda, kurš no rīcības un ētikas kodeksa punktiem ir pārkāpts, aprakstot notikušā apstākļus un norādot sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekli, tā platformu, programmu, publikācijas datumu, autoru.”

[7] 2022. gada 20. decembrī saņemta Iesniedzēja atbilde, kurā uzsvērts, ka sūdzības pamatā ir Iesniedzēja viedokļa ignorēšana, “radot iespaidu, ka ir tikai viens viedoklis”. “Mēs uzskatām, ka šāda rīcība ir pretēja sabiedrības interesēm. LSM redakcionālajās vadlīnijās /../ norādīts, ka “sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu mērķis ir: 1) stiprināt Latvijas demokrātisko iekārtu; 2) stiprināt vārda brīvību; 3) veicināt Latvijas iedzīvotāju piederības sajūtu Latvijai” – uzskatām, ka no mūsu iesnieguma ir nepārprotami skaidrs, ka mēs uzskatām, ka, pilnībā ignorējot mūsu vēstuli, ir pārkāpti šie principi.

Ņemot vērā to, ka sūdzamies nevis par publikāciju, bet par ignorēšanu, kas pārkāpj ne vien vairākus Ētikas kodeksa punktus, bet fundamentāli pretrunā ar redakcionālajām vadlīnijām, būsim pateicīgi par ziņu, vai uzskatāt mūsu iesniegumu par izskatāmu; kā arī vai ir nepieciešams sīkāk norādīt, kuri rīcības un ētikas kodeksa punkti ir pārkāpti

(attiecīgi, sākot jau ar LTV un LR misiju, kas, mūsaprāt, tiek piesmieta),” teikts atbildes vēstulē.

[8] 2022. gada 20. decembrī saņemta LTV galvenās redaktora sagatavota vēstule Nr. 146/1-6.2, kurā sniegtas atbildes uz ombuda uzdotajiem jautājumiem. Tajā apstiprināts fakts, ka sabiedrisko mediju platforma LSM.lv bija saņēmusi Iesniedzēja vēstuli, kurā izteikts vērtējums par TV kanālu “Doždj” un aicinājums vākt parakstus par jau pieņemta NEPLP lēmuma atbalstu. Lai arī LSM.lv neapšaubāmi atbalstot Latvijas iedzīvotāju pilsoniskās aktivitātes un nevalstisko organizāciju kustību, respektējot to tiesības paust viedokli un realizēt dažāda veida akcija, tomēr apzinoties, ka nekad nebūs iespējams atspoguļot pilnīgi visas šādas aktivitātes, jo to Latvijā kā demokrātiskā valstī ir ļoti daudz.

“Brīdī, kad LSM.lv saņēma Iesniedzēja vēstuli, jau bija publicēta virkne ziņu un rakstu par situāciju saistībā ar TV kanālu “Doždj”, atspoguļojot dažādus viedokļus – gan atbalstītājus, gan noliedzējus.

Te piemēram daļa LSM.lv materiālu:

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/arzemes/ukrainas-zurnalisti-atbalsta-neplp-lemumu-anulet-apraides-atlauju-tv-dozdj.a486297/>

https://www.lsm.lv/raksts/zinas/arzemes/vacijas-zurnalistu-savieniba-aicina-latvijas-varasiestades-atjaunot-dozdj-licenci.a486863/?utm_source=lsm&utm_medium=theme&utm_campaign=theme

https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/tv-dozdj-neizsledz-atgriesanos-apraide-latvija-strada-pie-parkapumu-noversanas.a486254/?utm_source=lsm&utm_medium=theme&utm_campaign=theme

https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/iekšlietu-ministrs-melnaja-saraksta-iekļavis-bijuso-dozdj-raidijuma-vaditaju-korostelevu.a486328/?utm_source=lsm&utm_medium=theme&utm_campaign=theme

https://www.lsm.lv/raksts/kas-notiek-latvija/video/liana-langa-norobezosanos-no-krievu-imperisma-saja-kanala-nav-gadijies-ieraudzit.a486164/?utm_source=lsm&utm_medium=theme&utm_campaign=theme

(Vairāk – <https://www.lsm.lv/temas/dozhdj/>)

Līdz ar to LSM.lv redakcija uzskata, ka temats ir atspoguļots plaši, vispusīgi, ietverot svarīgākos tieši iesaistīto personu un kompetento avotu viedokļus un darbības, atbilstoši gan sabiedrisko mediju redakcionālajām vadlīnijām, gan vispārpieņemtiem ziņu žurnālistikas standartiem. Vienlaikus LSM.lv atzīst, ka platformas mērķis nekad

nav bijis apkopot un publicēt pilnīgi visu pieejamo informāciju un jaunumus par kādu no apskatāmajiem tematiem, jo platforma nekad nav tikusi veidota, pamatojoties uz ziņu aģentūras darbības principiem,” teikts no LTV saņemtajā atbildē.

[9] 2022. gada 20. decembrī, ombudam precizējot LTV atbildes sarunā ar LSM.lv galveno redaktori Jaroslavu Sizovu, noskaidroti papildu fakti un iegūts viedoklis: “Pirmā Iesniedzēja vēstule LTV tika saņemta 12. decembrī no Iesniedzēja e-pasta, otra vēstule tika saņemta 14. decembrī no citas e-pasta adreses. Ņemot vērā LSM.lv resursus un to, ka vēstule attiecas uz jau pieņemtu NEPLP lēmumu, kā arī izvērtējot LSM auditorijas iespējas iegūt jaunu informāciju un labāk saprast NEPLP lēmumu, nolemts vēstulēs minēto informāciju neizmantot. Vēstulē ir pausts atbalsts jau pieņemtam NEPLP lēmumam, bet nav sniegta jauna, auditorijas viedokļa veidošanai noderīga informācija par plaši apspriestu jautājumu, par kuru jau publicēta informācija un dažādi nozares pārstāvju viedokļi (Latvijas Žurnālistu asociācijas, Ukrainas žurnālistu viedoklis (<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/arzemes/ukrainas-zurnalisti-atbalsta-neplp-lemumu-anulet-apraides-atlauju-tv-dozdj.a486297/>), Vācijas žurnālistu viedoklis un citi”.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda Rožukalne

secina:

[10] Ombuds ir saņēmis Iesniedzēja vēstuli par LSM.lv un tās skaidrojumu, kurā Iesniedzējs pamato savu uzskatu, ka, tā skatījumā LSM.lv ir ignorējis Iesniedzēja informāciju, tādējādi veicinot vienveidīga viedokļa dominēšanu.

[11] Izvērtētas arī LTV un LSM.lv pārstāvju vēstules un rīcības pamatojums, saņemot Iesniedzēja atsūtīto informāciju par NEPLP 6.12.2022. lēmumu par “TV Rain”, kurā izskaidrots, ka LSM.lv jau daudzveidīgi atspoguļojis Iesniegumā minēto jautājumu, iekļaujot par to LSM.lv saturā dažādus viedokļus. Pārbaudīts minētā lēmuma atspoguļojums, konstatējot, ka LSM.lv publicētas dažādas ziņas un daudzveidīgi, iesaistīto institūciju, mediju jomu pārstāvošo nacionālo un starptautisko organizāciju un personu viedokļi. LSM.lv saturā atrasti vēl citi Iesniedzēja un LTV atbildē neminēti informācijas avoti un viedokļi par Iesniegumā minēto jautājumu, piemēram, diskusijas un sabiedrības aptaujas rezultāti par NEPLP lēmumu anulēt “TV Rain” apraides atļauju Latvijā: «Kas notiek Latvijā?» aptauja: 26% – NEPLP lēmums par «Doždj» ir pilnīgi pareizs, latviski un krieviski runājošo domas dalās / Raksts (lsm.lv).

[12] Apkopotajos materiālos konstatējama informācijas un viedokļu nesakritība šādos jautājumos:

- par LSM.lv pienākumu publicēt ārējo avotu piedāvāto informāciju;
- par LSM.lv redakcionālo izvēļu pamatotību;
- par viedokļu daudzveidību, LSM.lv atspoguļojot NEPLP 6.12.2022. lēmumu par “TV Rain”.

[13] Nav atrasts pamatojums Iesniegumā minētajam, ka LSM.lv ignorē pretēju viedokļu paudējus par NEPLP 6.12.2022. lēmumu par “TV Rain”, ne arī faktoloģisks pamats, ka LSM.lv saturā “ir tikai viens viedoklis” par minēto jautājumu.

[14] Iesniegumā minētie fakti attiecas uz notikumiem, kas medijos un arī LSM.lv tika plaši un daudzpusīgi apspriesti no 6.12.2022. līdz 11.12.2022. Laikā no 12.12.2022. šis notikums vairs neveido mediju dienaskārtības pamatu, kurā aktualitātei un jaunai informācijai ir būtiska nozīme.

Ņemot vērā apkopoto un analizēto informāciju, sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda Rožukalne

vērš uzmanību:

[15] Sabiedrisko mediju ombuda darbības neatkarība garantēta Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma (SEPLL) 20. pantā, ombuds atzinumus sniedz normatīvo aktu definētajās kompetences robežās un izmantojot sabiedrisko mediju Redakcionālās vadlīnijas un Rīcības un ētikas kodeksu normas, kas attiecas uz profesionālo ētiku un tās ievērošanu redakcionālajos lēmumos un profesionālajās procedūrās, kas veiktas sabiedrisko mediju satura veidošanas procesā. Nedz normatīvie akti, nedz LTV Rīcības un ētikas kodekss nedod ombudam tiesības sniegt iesniegumā minēto apstākļu juridisko izvērtējumu, ombuds nevērtē Iesniedzēja uzskatus vai iesniegumā pausto viedokli.

Vienlaikus ombuds atgādina, SEPLL likumā uzsvērts sabiedrisko mediju pienākums nodrošināt viedokļu daudzveidību (3. panta 4. daļa), uzsvērtā sabiedrisko mediju neatkarība (1. pants); redakcionālā neatkarība (6. panta 1. daļa, 11. panta 5. daļa; 17. panta 1. daļa).

Ņemot vērā secināto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda Rožukalne

atzīst:

[16] Nav konstatēts, ka LSM.lv, atspoguļojot NEPLP 6.12.2022. lēmumu par “TV Rain”, būtu pārkāpis sabiedrisko mediju Redakcionālo vadlīniju un SEPLPL minēto pienākumu piedāvāt daudzveidīgu saturu, veicināt viedokļu daudzveidību un rosināt sabiedriski nozīmīgas diskusijas, lai palīdzētu cilvēkiem veidot savus uzskatus un pieņemt lēmumus. Redakcija ir rīkojusies atbilstoši Redakcionālajās vadlīnijās nostiprinātajai vērtībai “Neatkarība”, kas nozīmē, ka “sabiedriskie mediji ir redakcionāli neatkarīgi un nepakļaujas valsts varas, pašvaldību institūciju, politisko partiju, reliģisko organizāciju, ekonomisko aprindu, kādu grupu un atsevišķu personu interesēm, ietekmei un citādiem mēģinājumiem iejaukties to darbā”.

Atzinuma veidošanas procesā respektēta LSM.lv redakcionālā neatkarība, kas ir brīva, atbildīga, profesionāla un daudzveidīga satura veidošanas pamats.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas

līdzekļu ombuds

(*paraksts*)*

Anda Rožukalne

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU